

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Seks komedier

Citation: Holberg, Ludvig: "Seks komedier", i Holberg, Ludvig: *Seks komedier*, udg. af Jens Kr. Andersen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 451.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-holberg14val-shoot-idm139796476655920.pdf> (tilgået 27. april 2024)

Anvendt udgave: Seks komedier

Efter rejser til Holland, England og Tyskland og efter udsendelse af sit debutværk, en populær verdenshistorie, satsede Holberg på lærdom og universitet. Medens han studerede som stipendiat på kollegium i København, modtog han af kongen (Frederik IV 1699-1730) flere gange løfte om et professorat ved universitetet. Professoraterne blev dengang besat efter et oprykningssystem, idet ikke alle lærestole var lige fornemme og vellønnede. En professor kunne således skifte fag adskillige gange under sin ansættelse. Derfor måtte Holberg i 1717 - efter sin hjemkomst fra en flerårig rejse til Frankrig og Italien - tiltræde et professorat i metafysik, skønt det var et fag, han afskyede, og hvor han efter egen indrømmelse gjorde en ynkelig figur. Et lidt hjerteligere forhold til sin stilling fik han, da han 1720 - samtidig med sin »poetiske raptus« - kunne udskifte metafysikken med latinsk digtning, selv om han heller ikke nu synes at have besiddet hverken studentertække eller nogen imponerende fagkundskab. Først da han 1730 overtog et professorat i historie, passede mand og embede rigtig sammen; et resultat heraf blev en latinsproget lærebog (1733). Det var dog hverken som underviser eller som forsker, men som administrator, at Holberg ydede sin bedste indsats som universitetsansat og embedsmand. Han var rektor 1735-1736 og blev året efter udpeget til forvalter af universitetets økonomi. Man skal i den forbindelse være opmærksom på, at universitetet dengang ejede formue i form af bøndergods, finansielle rettigheder etc. Dette arbejde varetog han indtil sin fratræden 1751 til næsten udelt tilfredshed; købmandens pengeforstand forenedes her med embedsmandens omhu og loyalitet. Holbergs vota (dvs. begrundede stemmeafgivning) som medlem af Konsistorium og hans øvrige embedsskrivelser, hvoraf en del er bevaret og udgivet, viser ham som universitetspolitisk konservativ. På det pædagogiske område kunne han derimod foreslå nok så radikale reformer (motivationspædagogik, elevstyret undervisning).